

3. ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΓΕΝΙΚΑ

Ἡ λέξη «μυστήριον» προέρχεται ἀπὸ τὸ ρῆμα «μύω», ποῦ σημαίνει κλείνω τὸ στόμα μου καὶ τὰ μάτια, γιὰ νὰ μὴ δῶ ἢ νὰ μὴν πῶ κάτι ποῦ εἶναι μυστικό.

Ἡ λέξη «μυστήριον» ἔχει δύο σημασίες. Στὴν πρώτη μὲ τὴ λέξη «μυστήριον» ἐννοοῦμε ὅλες τὶς βαθιές καὶ πάνω ἀπὸ τὴ στενὴ λογικὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀλήθειες, ποῦ μόνο μὲ τὴν πίστη μας, ὅπως εἶπαμε, μπορούμε νὰ γνωρίσουμε. Στὴ δεύτερη μὲ τὴ λέξη «Μυστήριον» ἐννοοῦμε τὶς τελετὲς τῆς Ἐκκλησίας, ποῦ ἔχουν ἰδρυθῇ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Χριστὸ καὶ τοὺς Ἀποστόλους καὶ στὶς ὁποῖες τελετὲς μεταδίδεται μὲ ὑπερφυσικὸ τρόπο ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Στὴν πρώτη περιπτῶση χαρακτηριστικὰ «μυστήρια» εἶναι τὰ δόγματα τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Θεοῦ, ἡ Σταύρωση καὶ ἡ Ἀνάστασή Του καὶ ἡ μέλλουσα ζωὴ καὶ κρίση.

Κυρίως ὅμως ὅταν λέμε «μυστήρια» ἐννοοῦμε τὶς ἱερὲς τελετὲς, ποῦ προσφέρουν στοὺς Χριστιανοὺς τὴ θεία χάρι. Τὰ μυστήρια

είναι έπτά: Τό βάπτισμα, τό χρίσμα, ή εξομολόγηση, ή Θεία Εύχαριστία, ό γάμος, τό εύχέλαιο και ή ιεροσύνη.

Τά μυστήρια χωρίζονται σέ δύο κατηγορίες. Στα υποχρεωτικά και στα προαιρετικά και αυτά πάλι σέ έπαναλαμβανόμενα και μη έπαναλαμβανόμενα. 'Υποχρεωτικά είναι τά μυστήρια εκείνα, στα όποια πρέπει νά συμμετέχη κάθε χριστιανός κι αυτά είναι τό βάπτισμα, τό χρίσμα, ή εξομολόγηση και ή Εύχαριστία.

Προαιρετικά είναι εκείνα, πού έπιτρέπουν στον πιστό νά τά διαλέξη και είναι ή ιεροσύνη, ό γάμος και τό εύχέλαιο.

Τά έπαναλαμβανόμενα μυστήρια λέγονται έτσι, γιατί μπορεί κανείς νά πάρη μέρος σ' αυτά περισσότερες φορές και είναι: ή μετάνοια, ή Θεία Εύχαριστία, ό γάμος και τό εύχέλαιο.

Τά υπόλοιπα λέγονται μη έπαναλαμβανόμενα, γιατί μόνο μία φορά έπιτρέπεται ή συμμετοχή του πιστού σ' αυτά.

Σέ κάθε μυστήριο υπάρχουν δύο στοιχεΐα: τό όρατό και τό άόρατο. 'Ορατό στοιχείο είναι ό φανερός τρόπος τελετής, εύχές κλπ. 'Αόρατο στοιχείο είναι ό μυστικός τρόπος μέ τον όποίο μεταδίδεται στους πιστούς ή θεία χάρη.

4. ΤΟ ΒΑΠΤΙΣΜΑ

"Όπως είπαμε κι άλλοϋ, τό βάπτισμα είναι τό μυστήριο πού σβήνει τίς άμαρτίες του ανθρώπου και τον άξιώνει νά λάβη μέρος καθαρός και « ξαναγεννημένος » στη ζωή της 'Εκκλησίας. Με τό όρατό στοιχείο της τριπλής καταδύσεως και αναδύσεως του πιστού στο άγιασμένο νερό, εξαλείφεται τό προπατορικό άμάρτημα και κάθε άλλη άμαρτία του.

Τό βάπτισμα τό ίδρυσε ό ίδιος ό Χριστός μέ τη φράση του προς τους άποστόλους: « Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά έθνη, βαπτίζοντες αυτούς εις τό όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος ». Και ό ίδιος ό Κύριος, παρ' όλο πού ήταν άναμάρτητος, βαπτίστηκε από τον 'Ιωάννη, γιά νά μās δώση ένα υπόδειγμα.

Στά πρώτα χρόνια του χριστιανισμού οι άνθρωποι βαπτίζονταν σέ μεγάλη ηλικία, άφοϋ πρώτα περνούσαν από τό στάδιο της

κατηχήσεως (κατηχούμενοι). Ἀργότερα καθιερώθηκε ὁ νηπιοβαπτισμός. Ὁ ἄνθρωπος μπαίνει στή χριστιανική κοινωνία μέ τὸ βάπτισμα, ὅταν ἀκόμα εἶναι νήπιο. Ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία χρησιμοποιεῖ τὴν τριπλὴ κατάδυση καὶ ἀνάδυση τοῦ πιστοῦ στὸ νερό, ἐνῶ ἡ καθολικὴ καὶ τῶν διαμαρτυρουμένων τὸ τελοῦν μέ τὸ ράντισμα.

5. ΤΟ ΧΡΙΣΜΑ

Ἀμέσως μετὰ τὸ βάπτισμα στὴν ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τελεῖται καὶ τὸ μυστήριον τοῦ χρίσματος. Μὲ τὸ μυστήριον αὐτὸ μεταδίδεται στὸ νεοφώτιστο πιστὸ ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γιὰ νὰ ἐνισχύσῃ καὶ νὰ τελειοποιήσῃ μ' αὐτὴν τὴ ζωὴ του. Ἀπὸ τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἔχομε τὴν πληροφορία ὅτι οἱ μαθητὲς τοῦ Κυρίου μετέδιδαν τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, θέτοντας τὸ χερί τους πάνω στὸ κεφάλι τῶν πιστῶν.

Ἀργότερα αὐτὴ ἡ «ἐπίθεσις τῶν χειρῶν» ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὸ χρίσμα μέ τὸ Ἅγιο Μύρο. Τὸ Ἅγιο Μύρο εἶναι ἓνα μείγμα ἀπὸ σαράντα περίπου ἀρωματικὲς οὐσίες, μέ τίς ὁποῖες ὁ ἱερέας ἢ ὁ ἐπίσκοπος ἀλείφει τὰ διάφορα μέλη τοῦ σώματος τοῦ πιστοῦ. Σὲ κάθε «χρίση» λέει τὴ φράση: «*σφραγὶς δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου, Ἀμήν*». Χρίνεται τὰ πόδια τοῦ πιστοῦ, γιὰ νὰ τὸν ὀδηγοῦν σὲ δρόμους δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης. Τὰ χέρια του, γιὰ νὰ κάνουν μόνο τὸ καλὸ. Τὸ κεφάλι του, γιὰ νὰ σκέπτεται πάντα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τὸ στῆθος του, γιὰ νὰ γεμίσῃ αἰσθήματα χριστιανικά. Τ' αὐτιά του, γιὰ ν' ἀκοῦνε μόνο ἀγαθὰ λόγια καὶ τὸ στόμα, γιὰ νὰ βγαίνουν ἀπ' αὐτὸ μονάχα δοξολογίες γιὰ τὸ Θεὸ καὶ λόγια ἀγάπης καὶ καλοσύνης γιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ Ἐκκλησίαι παρασκευάζουν τὸ Ἅγιο Μύρο κάθε Μεγάλῃ Πέμπτῃ. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας γιὰ νὰ δείξῃ τὴν τιμὴ καὶ τὸ σεβασμὸ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλεως προμηθεύεται ἀπὸ ἐκεῖ ἕτοιμο τὸ Ἅγιο Μύρο.

6. Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ

Ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἓνας ἀγώνας γιὰ τὴν κατάκτηση τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τὴν τήρησιν τοῦ θείου νόμου. Σ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα,